



СИЛАБУС  
навчальної дисципліни

## ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МИТНОЇ СПРАВИ

Національний університет  
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»  
імені Т.Г. Шевченка

Навчально-науковий  
**ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА  
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ  
ДИСЦИПЛІН** імені О.М. Лазаревського

КАФЕДРА  
права, філософії та політології

Освітній ступінь	<b>бакалавр</b>
Галузь знань	<b>08 Право</b>
Спеціальність	<b>081 Право</b>
Освітньо-професійна програма	<b>Право</b>
Кількість кредитів	<b>3</b>
Рік підготовки, семестр	<b>3 рік, VI семестр</b>
Компонент освітньо-професійної програми	Вибірковий компонент
Дні занять	згідно з розкладом
Мова викладання	<b>українська</b>
Консультації	щопонеділка 12.00-13.00 (110 кабінет, з можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM та Google-class).
Викладач	Кандидат юридичних наук, доцент <b>Віхров Сергій Олександрович</b>
Контакти	<b>E-mail: serhii_vikhrov@ukr.net</b>

### ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Правове регулювання митної справи» розрахований на студентів закладів вищої освіти спеціальності 081 Право з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки бакалавра. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

**Предметом** вивчення навчальної дисципліни є теоретичні, законодавчі та практичні положення щодо правового регулювання митної справи, правові засади організації та здійснення вказаної діяльності.

Навчальний курс «Правове регулювання митної справи» являє собою спеціальний курс поглибленого вивчення інституту „Митного права” фундаментального курсу „Господарське право”, який вивчається студентами підготовки бакалаврів галузі знань 081 Право. Навчальний курс «Правове регулювання митної справи» ґрунтується на загальних положеннях курсів „Теорія держави і права”, „Цивільне право”, „Адміністративне право”, «Фінансове право» має тісні зв'язки з відповідними положеннями інших навчальних дисциплін правового спрямування – „Міжнародне право”, „Міжнародне економічне право”, „Міжнародне приватне право”, „Господарський процес”, «Податкове право», «Фінансове право» та іншими.

Курс «Правове регулювання митної справи» розроблено для студентів III курсу. На вивчення курсу відводиться 90 годин / 3 кредитів ECTS. Зокрема курс передбачає 22 годин лекційних занять, 20 годин практичних занять, а також 48 годин самостійної роботи студентів.

Формою підсумкового контролю якості знань, навичок, вмінь студентів є екзамен у VI навчальному семестрі.

**Метою** викладання навчальної дисципліни «Правове регулювання митної справи» є ознайомлення студентів з основами державної митної справи, функціонуванням митних органів, видами тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, формами митного контролю, порядком декларування та переміщення через митний кордон товарів. А також теоретичними положеннями щодо правового регулювання митної справи, вивчення ними основних законодавчих та інших нормативних актів, які регулюють таку діяльність, набуття вмінь і навичок застосовувати отримані знання.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Правове регулювання митної справи» є набуття знань, вмінь і навичок, що надають студентам можливість вільно орієнтуватися в законодавстві про митну справу, вірно тлумачити положення законів та підзаконних актів, а також користуватися ними у практиці. Навчальна дисципліна «Правове регулювання митної справи» максимально наближена до реальної економіки і надає можливість використати одержані знання для вирішення господарських питань.

## ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу
ЗК2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК8	Здатність бути критичним і самокритичним
ЗК10	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
СК3	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи
СК5	Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права
СК7	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: господарське право і господарське процесуальне право
СК8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права
СК9	Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів
СК11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності
СК14	Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації
СК15	Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування
СК16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення
СК 17	Здатність до застосування в юридичній діяльності системи норм господарського права, які визначають порядок та принципи організації і

	здійснення господарської діяльності
СК 27	Вміння аналізувати нормативні акти, якими визначається компетенція органів державної влади і управління

### ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні заняття	Самостій на робота
<b>Змістовий модуль 1.</b>				
Тема 1. Митна політика та митне право.	8	2	2	4
Тема 2. Митна справа.	11	4	2	5
Тема 3. Митний контроль.	8	2	2	4
<b>Змістовий модуль 2.</b>				
Тема 4. Митне оформлення.	9	2	2	5
Тема 5. Митне регулювання.	9	2	2	5
Тема 6. Переміщення та пропуск товарів.	9	2	2	5
Тема 7. Митна вартість товарів.	9	2	2	5
<b>Змістовий модуль 3.</b>				
Тема 8. Митні платежі.	9	2	2	5
Тема 9. Особливості пропуску та пільги.	9	2	2	5
Тема 10. Контроль за окремими видами діяльності.	9	2	2	5
<b>Усього годин</b>	<b>90</b>	<b>22</b>	<b>20</b>	<b>48</b>

### ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.

#### *Змістовий модуль 1.*

**Тема 1: Поняття, предмет, метод митного права, його місце в системі права України (2 год.)**

##### **План**

1. Перші відомості про мито на території сучасної України.
2. Митні порядки на Запорізькій Січі та гетьманській Україні.
3. Україна в складі Російської імперії.
4. Митна справа в Україні в 1917-1991 р.р.
5. Становлення митної справи суверенної України.
6. Поняття, предмет і метод митного права
7. Місце митного права в системі права України.

**Тема 2: Митна справа в Україні (2 год.)**

##### **План**

1. Поняття митної справи. Принципи митного регулювання.
2. Органи державного регулювання митною справою.
3. Митні органи, їх компетенція, структура.
4. Спеціалізовані органи митної системи.
5. Взаємодія митних органів з іншими правоохоронними органами України.

**Тема 3: Митні режими (2 год.)**

##### **План**

1. Поняття, сутність і значення митних режимів.
2. Вибір та зміна митного режиму.
3. Правове регулювання питань, пов'язаних із застосуванням митних режимів.
4. Характеристика митних режимів:

## **Змістовий модуль 2.**

### **Тема 4: Митний контроль (2 год.)**

#### **План**

1. Поняття, об'єкти, функції та форми митного контролю.
2. Пункт пропуску через державний кордон України.
3. Організація митного контролю:
4. права та обов'язки осіб митних органів при здійсненні митного контролю;
5. права та обов'язки громадян при здійсненні митного контролю.
6. Здійснення митного контролю
7. Митні забезпечення.
8. Особливі процедури митного контролю.
9. Технічні засоби митного контролю.

### **Тема 5: Митне оформлення (2 год.)**

#### **План**

1. Поняття митного оформлення.
2. Мета митного оформлення.
3. Декларування та види декларацій.
4. Митне оформлення несупроводжуваного багажу.
5. Митне оформлення гуманітарної допомоги.

### **Тема 6: Митні процедури при переміщенні товарів через митний кордон України (2 год.)**

#### **План**

1. Загальні положення переміщення через митний кордон України.
2. Митні процедури при переміщенні товарів через митний кордон України на морському та річковому транспорті.
3. Митні процедури при переміщенні товарів через митний кордон України на авіатранспорті.
4. Митні процедури при переміщенні товарів через митний кордон України на залізничному транспорті.
5. Митні процедури при переміщенні товарів через митний кордон України на автомобільному транспорті.
6. Митні процедури на трубопровідному транспорті та лініях електропередачі.
7. Переміщення товарів через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях.

### **Тема 7: Переміщення та пропуск товарів і транспортних засобів через митний кордон України (2 год.)**

#### **План**

1. Загальна характеристика правил ввезення та вивезення товарів та інших предметів через митний кордон України.
2. Переміщення вантажів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.
3. Переміщення та пропуск транспортних засобів через митний кордон України.
4. Переміщення та пропуск валюти через митний кордон України.
5. Порядок транзиту через митну територію України.
6. Переміщення через митний кордон України предметів міжнародних іноземних організацій, що користуються на території України митними пільгами.
7. Пропуск через митний кордон України.

## **Змістовий модуль 3.**

### **Тема 8: Мито та митні збори (2 год.)**

#### **План**

1. Мито та його види.
2. Методи визначення митної вартості.
3. Визначення країни походження товару.
4. Нарахування та сплата мита.
5. Акцизний збір.
6. Податок на додану вартість.
7. Митні збори.
8. Звільнення від сплати мита.
9. Тарифні пільги (преференції).

### **Тема 9: Контрабанда (2 год.)**

#### **План**

1. Поняття та ознаки контрабанди.
2. Контрабанда наркотиків, психотропних речовин та прекурсорів.
3. Контрольовані поставки наркотичних та психотропних речовин.
4. Переміщення товарів під негласним контролем.

### **Тема 10: Митні органи як органи дізнання та їх оперативно-розшукова діяльність (2 год.)**

#### **План**

1. Загальні положення дізнання.
2. Оперативно-розшукова діяльність митних органів.
3. Порушення кримінальної справи.
4. Доказування у справах про контрабанду.
5. Проведення невідкладних слідчих дій.

## **РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА**

### **Основні нормативно-правові акти**

1. Конституція України.
2. Господарський кодекс України.
3. Цивільний кодекс України.
4. Податковий кодекс України.
5. Митний кодекс України.
6. Про Митний тариф України: Закон України від 5 квітня 2001 року.
7. Про Дисциплінарний статут митної служби України: Закон України від 06.09.2005 № 2805
8. Про Положення про Державну митну службу України. Указ Президента України від 12.05.2011 № 582.
9. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади. Указ Президента України від 9 грудня 2010 р. № 1085.
10. Про Державну митну службу України: Указ Президента України від 29.11.1996 № 1145.
11. Про затвердження Порядку проведення митними органами невіізних документальних перевірок. Постанова Кабінету Міністрів України від 02 лютого 2011 р. № 71.
12. Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції: Закон від 17.07.1997 № 468/97.
13. Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну: Закон від 22.12.1998 № 332–XIV.
14. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон від 22.12.1998 № 330–XIV.
15. Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту: Закон від 22.12.1998 № 331–XIV.
16. Про затвердження складу Митно–тарифної ради України: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.06.2005 № 468.
17. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-XII.
18. Класифікатор митних органів, їх структурних підрозділів, митних організацій, спеціалізованих навчальних закладів та науково-дослідної установи митної служби України.

Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 20.09.2012 № 1011 // Офіційний вісник України. – 2012. - № 60. – Ст. 2457

19. Про затвердження Примірної структури регіональної митниці, митниці та Вимог до штатної структури регіональної митниці, митниці. Наказ Державної митної служби України від 05.12.11 № 1025
20. Про затвердження Примірної структури регіональної митниці, митниці та Вимог до штатної структури регіональної митниці, митниці. Наказ Державної митної служби України від 05.12.11 № 1025.
21. Про затвердження переліку платних адміністративних послуг, які надаються Державною митною службою. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 р. № 913-р.
22. Про затвердження Інструкції про порядок організації та проведення службового розслідування і службової перевірки в митній службі України. Наказ Державної митної служби України від 13 серпня 2010 р. № 918.
23. Про затвердження Порядку розгляду звернень та особистого прийому громадян у Державній митній службі України, інших митних органах, спеціалізованих митних установах і організаціях. Наказ Державної митної служби України від 14 вересня 2009 р. № 855

#### **Основна література**

1. Митне право України : навч. посіб. / Ю.В. Іщенко, В.П. Чабан, В.М. Дорогих [та ін.] ; Міністерство освіти і науки України ; Київський нац. ун-т внутрішніх справ. — К. : Юрінком Інтер, 2010. — 295 с.
2. Митне право України: Навчально-методичний комплекс / В.М. Дорогих, О.М. Дорогих. – К.: Національна академія внутрішніх справ України. - 2004. – 70 с.

#### **Інтернет-ресурси:**

1. <http://www.rada.gov.ua>
2. <http://www.kmu.gov.ua>
3. <http://www.president.gov.ua>
4. <http://www.bank.gov.ua>
5. <http://www.sfs.gov.ua>
6. <http://www.customs.gov.ua>
7. <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. <http://www.menr.gov.ua>
9. <http://www.mof.gov.ua>
10. <http://www.me.gov.ua>
11. <http://www.drs.gov.ua>
12. <http://www.arbitr.gov.ua>
13. <http://www.spfu.gov.ua>
14. <http://www.rp.gov.ua>
15. <http://www.nssmc.gov.ua>
16. <http://www.mtu.gov.ua>

## **ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ**

#### **Студент має право:**

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, господарського права, економіки, тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

#### **Студент зобов'язаний:**

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;

- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

**Політика щодо дедлайнів та перескладання.** Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

**Політика щодо академічної доброчесності.** Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці проектної заявки забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

**Політика щодо викладання.** Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

### РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Вид навчальної діяльності	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	10	6	до 60
Індивідуальне завдання	2	5	до 10
Самостійна робота, реферативні повідомлення, вирішення практичних задач, складання документів	1	5	до 5
<b>Усього</b>			до 75
Екзамен			до 25
<b>Разом</b>			до 100